

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера, на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима и долаже у напред.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Le GLAS TZRNOGORTZA, Journal Officiel, paraissant régulièrement chaque samedi et suivant les exigences du service. On s'abonne aux bureaux du journal GLAS TZRNOGORTZA, Cetigné, Monténégro.

L'abonnement pour le pays 8; pour l'Autriche-Hongrie 12 Perpers; pour tous les autres pays 20 francs par an.
La publicité est reçue aux bureaux du journal et dans toutes les agences de publicité.

Претплата се шаље само Администрацији Гласа Црногорца на Цетиње.
Дописи се шаљу Уредништву — Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број до пет цифара из петит слова по 4 перпера, гармонд слова 6 пара; циперо слова 8 пара — за први пут, а за сваки даљи пут у пола од горње цијене. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим напријед наменене цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксима још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампариа.

Излази суботом

Уредник и одговорни уредник: Вољко Милићковић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I
по милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог заступника Предсједника Нашег Министарског Савјета и Нашег Министра Војног, Нашег Министра Финансија и Грађевина, постављамо:

за главног секретара Државног Савјета, д-ра Ива Јовићевића, досадашњег члана Главне Државне Контроле, са досадашњом платом од 3000 перпера.

Заступник Предсједника Нашег Министарског Савјета и Нашег Министра Војног, Наш Министар Финансија и Грађевина, нека изврши овај указ.

Цетиње, 30. септембра. 1914.

НИКОЛА с. р.

Заступник Предсједника
Министарског Савјета
и Министра Војног,
Министар Финансија и Грађевина,
Р. Поповић с. р.

РАСПИС

Да би се избјегле разне непријатности и неправилности при издавању помоћи рањеним и болесним војницима приликом њиховог отпуштања из болница, наилао сам за потребно, а у споразуму са Главном Управом Црвеног Крста, ријешити:

1.) право на помоћ имају сви рањеници у опште, а од болесних само они, код којих се болест појавила као пошљедица ратовања;

2) помоћ ће се састојати из по два перпера дневно на име таина за дане, колико је дотичном војнику потребно, да се поврати својој јединици или кући куда буде по љекарском увјерењу упућен; и

3) право на подвоз имају само они, који нијесу у стању пјешке отићи.

Ову ће помоћ једино издавати Главни Одбор Црвеног Крста овдје на Цетињу, а у унутрашњости мјесни његови одбори. У колико буде потребно, с обзиром на новчана средства, којима Главна Управа Црвеног Крста располаже, притицаће јој у помоћ благајна Краљ. Мин. Војног.

Управник — љекар — болнице, у којој се је дотични војник лијечио, дужан је при отпуштању из исте издати му увјерење, на нарочито за то оштампаном бланкету, а које ће садржавати ове податке:

Име и презиме дотичног, којем баталиону припада, рана или болест од које се је лијечио, је ли потпуно излечен, је ли упућен у своју јединицу или кући, стално као инвалид или привремено на опорављење и за које вријеме; да ли може отићи пјешке кући, или му се мора дати подвоз и напошљетку, је ли болест пошљедица ратовања.

Са таквим увјерењем, војник се има пријавити мјесном одбору Црвеног Крста, који ће му издати помоћ из тачке 2. овог расписа ако на њу буде имао права према тачци 1. истог и објаву, у којој ће се назначити колика му је помоћ издата, је ли упућен својој јединици или кући стално као инвалид или привремено на опорављење и за које вријеме и има ли право на бесплатан подвоз према тачци 3. овог расписа.

Ове ће објаве војници код себе задржати и чувати их, да их могу увијек показати власти, која им то затражи. Они пак војници, који буду према овој објави имали право на бесплатан подвоз, имају се пријавити по унутрашњости обласним управама, а на Цетињу Главној Интендантури Црногорске Војске, које ће им дати преносна средства до куће.

Скреће се пажња управницима болница, да тачно испуњавају односна увјерења, а Главној Интендантури и обласним управама, да при давању подвозних средстава искоришћавају првенствено она, која су узгредна, и само у оним случајевима

кад ових нема, или нема изгледа да ће их брзо бити, да дају нарочита.

Наређујем да се овај распис оштампа на посебним листама у више комада и и разашље свима Командама Одред, да упознаду с њима подручне трупе; одборима Црвеног Крста, управницима болница, Главној Интендантури и обласним управама, да се по њему управљају.

Број Рег. 8669.

Број каб. 1492.

Цетиње, 1. октобра 1914. г.

Заступник Министра Војног,
Министар Финансија и Грађевина
Ристо Поповић.

РАСПИС

свијема управним властима

(О СПРЕЧАВАЊУ ПРОТУРАЊА ЛАЖНИХ ВИЈЕСТИ)

И поред досадашњих наређења, да управне власти у свом дјелокругу спречавају протурање лажних вијести, подвргавајући односним законским прописима и оне, који кују или модифицирају те вијести и оне, који их проносе, ипак врши се и сад у земљи необично разношење неистинитих гласова, особито о догађајима на ратиштима нашим и наших савезника. Не једном је н.пр. протурена и таква вијест, да су уништени читави наши баталиони, па и бригаде, и то који пут је овако што причано и онда, кад није ни један наш војник гинуо.

Протурају се и други неистинити гласови, који су у вези с данашњим ратовањем, а и без тога, и ако за оно прво неизвјесност није узрок, јер Министарство Унутрашњих Послова брзо и тачно обавјештава народ преко обласних управа о свему мало важнијем, што се деси на ратиштима нашим и наших савезника.

Јасно је какво узбуђење уносе у народ речене неистините вијести и какве штете то наноси. Зато се овиме најстрожије наређује свијема управним властима у земљи, а обласним управама на првом мјесту, да безувјетно у свом дјелокругу спрече свако даље протурање лажних вијести. Чим би се таква вијест пронијела, управна власт, која је за то сазнала, треба да поведе истрагу, те да утврди ко је лажну вијест сковао, или ју као такву модифицирао од каквог стварног догађаја, и ко ју је ширио, и чим се то утврди треба над кривцима учинити примјену § 358. (тачка 3.) кривичног законика, у колико не би ствар била теже природе и предмет судског поступка, у којим случајевима треба кривце оптуживати надлежним судовима. Поступак, пак, у тој истрази биће лак и успјешан, ако се само иде од оног, од којег је лажна вијест дошла до органа власти, па даље док се дође до оног, ко је вијест сковао или ју као такву модифицирао од каквог истинитог случаја. Овако треба и да чине све управне власти на сваку ма и најневинију појаву какве лажне вијести у њиховом дјелокругу, (а нарочито о ратним догађајима), без обзира на стање и друштвени положај личности, које би се појавиле као ковачи и модификатори лажних вијести или као преносачи ових.

Ако би ма ко од представника управне власти, почев од обласног управитеља, па до сеоског кмета, ма с чега пренебрегавао ову своју дужност, узео се на строгу одговорност. Обласне управе, пак, биће одговорне не само за свој непосредни рад у овоме, ако тај рад не би био како треба, но ће одговарати и за рад подручних им нижих управних власти, те треба да воде над њима најстрожији надзор и чим опазе, да не извршују ову наредбу, да према њима поступе по закону.

Нека ме обласне управе извјесте о пријему овог расписа и о том, да су га примиле и све ниже управне власти у њиховом подручју.

Број 11176.

Цетиње, 3. октобра 1914.

Министар Унутрашњих Послова,
Саво П. Вулетич.

ОБЗНАНА

У циљу што бржег и правилнијег саобраћаја на паробродима и жељезници, који је знатно умножен стицајем ратних прилика,

Ријешено сам:

да само оне особе имају право на бесплатни подвоз, које подносе Управи Царинарнице на Плавници, Ријечи, Виру и Бару објаву о праву бесплатног подвоза, од стране појединог Министарства, Врховне Команде, Обласних Управа, Команда Одред, Бригада, Баталиона и Главне Интендантуре на Цетињу. На основу ових објав, именоване Управе Царинарница, издаваће подносиоцу „билет бесплатног подвоза“, који је нарочито за то штампан. Билет ће потписивати управници Царинарница или њихови замјеници а важиће као подвозна карта односном лицу на жељезници или пароброду.

Изузетно и саме ће објаве важити као билети на појединим станицама линије Бар—Вир и обратно. Поред именованих Царинарница право на издавање билета на бесплатну возњу има још и Кр. Консул у Скадру.

Ово ријешење добија обавезну силу од 5. текућег мјесеца.

Наређујем да се ово ријешење оштампа у довољном броју комада и разашље надлештвима, која су овлашћена за издавање објав и билета, а тако и Управи Барског Друштва с напоменом, да ће се од 5. овог мјесеца признати само они подвози који буду задовољили наређење овог ријешења.

Бр. 8438.

Цетиње, 1. октобра 1914. год.

Министар Финансија и Грађевина,
Р. Поповић.

Листа губитака

Командант Санџачке војске Г. Дивизијар сердар Вукотић телеграфски доставља:

„У боју 27. т. м. трупе подручне ми војске имали су ове губитке: 1) Баталјон Чевско Бјелички а) рањених официра 2, нижих чинов 58, б) погинулих нижих чинов 10 2) Пешивачки баталјон а) рањених официра 1, нижих чинов 19, б) погинулих нижих чинов 1. 3) Љешански баталјон а) рањених официра 1, нижих чинов 35, б) погинулих официра 3, нижих чинов 3. 4) Ускочки баталјон а) рањених официра 3, нижих чинов 84, б) погинулих нижих чинов 27. 5) Крајски баталјон а) рањених нижих чинов 15, б) погинулих нижих чинов 1. 6) Андријевички баталјон а) рањених нижих чинов 25, б) погинулих нижих чинов 3, несталих нижих чинов 3. 7) Треначко-Шекуларски баталјон а) рањених нижих чинов 25, б) погинулих нижих чинов 14. 8) Бјелополска бригада а) рањених официра 1, нижих чинов 9, б) погинулих официра 1, нижих чинов 4. 9) Пољска брзометна батерија а) рањених нижих чинов 2, б) погинулих нижих чинов 1. 10) Ровачки баталјон рањених нижих чинов 2. 11) Липовски баталјон а) рањених официра 1 — Командант Колашинске бригаде. 12) Доњо-морачки баталјон: несталих чинов 1.

Свега губитака било је: 1) официра а) рањених 9, б) погинулих 4. 2) нижих чинов а) рањених 274, б) погинулих 64, в) несталих 4.

Укупно изашлих из строја а) официра 13, б) нижих чинов 342. Поименичну листу губитака послаћу накнадно.“

Број 9640. Из канцеларије Министарства Војног 30. септембра 1914. г. Цетиње.

Из батал. Његушко-Ћеклићског

Погинули војник Нико Ђуров Николић.
Рањени војници: капетан Блажо Марићевић; Илија К. Чавор, Мићо Кашћелан.

Из баталиона Пиперског

Погинули војник Лазар А. Новаковић.

Из баталиона Павковићског

Погинули војник Радоје Н. Ђуровић.

Из баталиона Андријевичког

Погинули војник наредник Радуле Р. Лалић.

Из баталиона Цетињског

Рањени десечар Стево К. Мартиновић.

Из баталиона Горњо-Црмничког

Рањени војници: Никола Ф. Вујовић, Марко М. Сјеклоћа.

Из батал. Команско-Загарачког

Рањени војник десеч. Радован Савелић.

Из баталиона Цеклинског

Рањени војник Петар Н. Ђурашковић.

Из баталиона Бјелогорског

Умрли војници: Кол Ђона Лукић, Халил Бег Алили.

Добровољац

Рањени војник Марко Т. Ђурашковић.

Умрли у болницама:

Из баталиона Љешкопољског, од рана: Михаило Бољевић.

Из баталиона Бањског, од рана: Ваго Васиљевић.

Из баталиона Колашинског, од рана: Крсто Јовановић.

Из баталиона Голијског, од рана: Јевто Горановић и Новак Вујачић.

Из баталиона Граховског, од рана: Петар Миловић и Радован Андријашевић.

Из баталиона Жупе Пивске, од рана: Милосав Боланџић.

Из баталиона Пешивачког, од рана: Аврам Перуновић, Аврам Бацковић; од болести: Рако Розандић и Крсто Љешковић.

Из баталиона Горњо-Морачког, од рана: Саво Клајић.

Из баталиона Никшићског, од рана: Љежо Гарашевић.

Из баталиона Команско-Загарачког, од рана: Машан Стаматовић; од болести: Јован Кековић.

Из баталиона Горњо-Црмничког, од рана: Јоле Иличковић.

Из баталиона Петрушинског, од рана: Илија Шарановић.

Из баталиона Мартинићско-Брајовићског, од рана: Перко Перковић и Милован Перовић.

Из баталиона Каменогорског, од рана: Јован Попара; од болијести: Јовица Станић.

Из баталиона Андријевачког, од рана: Радуш Драговић и Радован Вучељић.

Из баталиона Пређанско-купичког, од рана: Гавро Лаловић.

Из баталиона Полимског, од рана: Максим Мил. Масловарић.

Из баталиона Величког, од рана: Благоје Ђокин Радуловић.

Из баталиона Љеворечког, од рана: Синан Б. Годић.

Из баталиона Љешанског, од рана: Мило Перишић.

Из баталиона Братоножићског, од рана: Саво Петров Бешовић; од болести Анто Мирковић.

Из I-вог батал. рекрутских класа, од болести: Иван Вукчевић.

Из III-ег батал. рекрутских класа, од болести: Симо Ђуровић.

Из брзометне батерије рекрутских класа, од рана: Машан Ковачевић.

Из Пејске Бригаде, од болести: Живан Томић.

Из жандармеријског кора, од рана: Милутин Николић; од болести: Новица Божовић.

Из баталиона Поличког, од болести: Саво Радошевић.

Из баталиона Подгоричког, од болести поручник Илија Рајичковић и вој. Стеван Поповић.

Из баталиона Беранског, од болести: Милоша Обрадовић.

Из III-ег баталиона Пејске бригаде, од болести: Живан Томић.

Из баталиона Чевско-Бјеличког, од болести: Лука Милић.

Из баталиона Пољског, од болести: Секуле Жижич.

Из баталиона Љуботинског, од болести: перјаник Перо Јоветић.

Из баталиона Павковићског, од болести: барјактар Раде Војводић.

Добровољци, од рана: Јово Николић. Из брдске брзометне батерије, од болести: Марко Чукић.

Од заробљеника, од рана: Китуца Је-нош, Ђорђе Марар и Љубо Абазовић.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

Јуче у 10 и по часова прије подне служен је у Саборној Манастирској Цркви свечани парастос за покој душе Његовог Величанства Краља Карола од Румуније. Чинодјејствовао је Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит са више свештеника. На парастосу присуствоваху Његово Величанство Краљ са члановима краљевске породице, Краљевска Влада, дипломатски кор, државни, војни и грађански великодостојници, чиновници и грађанство.

Његово Величанство Краљ наредио је да Двор буде двије недеље у жалости поводом смрти Краља Карола.

Са црногорских бојишта

Црногорска војска, која оперира око Сарајева, непрестано је у његовој непосредној близини на Романији, држећи важне положаје с истока и југа.

Непријатељ сеповукао ка Жлијебу и Кладњу, пошто не могаше одољети продирању наших трупа.

Наша војска с јужне стране Сарајева држи висове Јахорину, Црни Врх и Борову Главу.

Ситуација је наших трупа око Сарајева врло повољна.

Непријатељски гарнизон у Калиновику у јачини од 8000 војника не смије да се упушта у борбу са нашом војском, већ се је ограничио на строгу одбрану у својим форовима и пољским утврђењима.

На фронту према Гацку и Биљеи наша је војска потоњих дана такође напредовала.

Которски гарнизон покушао је јуче да покаже активност нападши извјесна наша одјељења, али је био енергично сузбијен, те се такође ограничио на одбрану.

Овдашњи Царско-Руски Војни Агент г. генерал Потапов примио је ова службена саопштења:

Петроград, 1. октобра у 12:45 по подне. На фронту, почевши од рејона Варшавског дуж Висле и Сана до Пшемисла и јужно до Дњестра долази до овећих сукоба. У Источној Пруској стање без промјена.

Петроград, 1. октобра у 5:10 по подне. На лијевој обали Висле, на путовима који воде од Варшаве и Ивангорода, наша је војска успјешно потиснула Нијемце. Један од наших пукова заробио је двије њемачке чете. Јужно од Пшемисла води се битка. На осталим фронтовима нема значајнијих промјена.

Петроград, 2. октоб. у 6:35 у вече. На фронтовима: 1) Источно-Пруском; 2) на средњој Висли и 3) на ријеци Сани нема особитих измјена. Јужно од Пшемисла води се битка; једна од наших колона поразила је Аустријанце, заробила 7 официра и 500 подофицира и заплијенила много митраљеза.

Овдашње Енглеско Посланство примило је ово службено саопштење:

Форењ Офис, 28. септембра. Француски званични извјештај од 27. септембра јавља да је на југозападу од Лила било кавалеријских судара а око Араса жестоке борбе.

Други извјештај од 27. септембра јавља да је на лијевој крилу њемачка кавалерија одбијена од Лиса до Арментьера. Између Араса и Оазе непријатељ је безуспјешно нападао. Савезници су нешто напредовали између Оазе и Ремса. У Вевру Французи су заузели А-премонт.

Француски званични извјештај од 29. септембра: На лијевој крилу кавалерија дјејствује између Араса и Оазе. Непријатељ је покушао неколико напада али без успјеха. У центру смо напредовали на десној обали Ене, код Соасона. На десном крилу непријатељ је напао у околини Рупта али је био сузбијен. 26. септембра и дању и ноћу маринска бригада дјеловала је против Нијемаца и сузбила их, задавши им губитке: 500 заробљеника и 200 мртвих. Французи су имали 9 мртвих и 39 рањених.

Борбе на источној граници Прусије енергично се настављају. Сјеверо-западно од Лика Нијемци се повлаче и руше своје мостове. У јужној Пољској између Ивангорода и Сандомира наставља се артиљеријски дуел са њемачким трупма које долазе на Вислу.

Прослава Краљева рођен-дана у Будви

Будва, 25. септембра

24. т. мј. могло се је видјети на разним мјестима по вароши Будви гдје се поједини и групе задржавају читајући родољубиви проглас на грађанство издан од стране предсједника овдашње општине г. Стева Срзентића приликом наступајућег рођен-дана Његовог Величанства Краља и Господара.

Тај проглас пун родољубља и одушевљења заслужује да остане запажен и да се с њим упознаду наши читаоци, те га емо у целости доносимо:

„Суграђани!

Сутра освиће радосни дан нашем српском народу, сјутра сви држављани наше проширене Краљевине славе сретни седмдесет трећи рођендан Његовог Величанства Краља и Господара Николе I.

За нас приморце ово је први пут да можемо јавно и отворено прославити овај радосни дан, први пут да можемо слободно на овој српској свечаности дати одушка нашим племенитим осјећајима пуне љубави и оданости према витешком Краљу и Господару поносите Црне Горе и према сјајном сретновладајућем Петровићу Дому.

Ови природни осјећаји, које су нама наши мили претци на срце ставили, ми смо их увијек са насладом гајили и нашу дјецу у том духу његовали, поред свега тога што су нас државни пребоји дијелили, а полицијске мјере пријечиле.

Суграђани!

И ако ратно стање, у којем се налазимо, не допушта нам да онако свечано, онако сјајно прославимо овај радосни дан, како то сви из свега срца желимо, ипак ми ћемо га одушевљено поздравити и весело прославити као честити грађани и вјерни поданици.

У ту сврху окитимо наше куће заставама и саговима на похрлимо Божијем Храму да Свевишњему захвалимо за овај сретни дан и да Му се из свега срца најтоплијемополимо за драгоцењено здравље и дуг живот нашег љубљеног Владара, да дочека да се испуне Његове узвишене жеље, које је из младости Своје гајио за срећу и напредак читавог српског народа.

Живио наш витешки Краљ и Господар Никола I.!

25. освануо је лијепо и ведар дан као да је и природа хтјела да с нама подијели радост овог значајног по нас дана — кад је Бог даровао српском народу великог сина обдареног проицавим умом државника, витештвом Обилића и надахнућем pjesника. На свакијем лицу могло се је опазити задовољство јер грађанство слави дан на који првих година није смјело показати никаквог одушевљења ако неће да се уброји у „издајнике“.

Варош је искрјена заставама. У 10 сати забрујаше звона са овдашње православне цркве позивајући народ да се помоли Богу за дуги живот онога који је из ране младости тежио да витешкој браћи Бокељима скине ланце и придружи их својој милој Црној Гори.

Пред црковом је постројена чета Браића за одавање војних почаста. Црква је пуна народа, а чинодјејствовао је овдашњи парох г. Божићар Митровић, који је окупљеном, у св. храму, народу држао дирљиву бесједу — онакву какву може др-

жати Србин свештеник и одушевљени слуга свога народа који је дочекао један од најрадоснијих дана у своме животу. Тај говор г. свештеника Митровића за-служује да се сав изнесе овдје, али услед недостатка мјеста навешћемо неколико из њега, као:

„Данашњи дан опомиње нас да смо ступили под сретну владавину Његовог Величанства, кога је премудрост Божија одредила, да буде господарем оне мале али витешке Црне Горе; да буде одушевљеним српским pjesником и пророком чије се пророчанство данас испуњава. Њега је свемогућа воља Божија подигла на Краљевски Пријесто зетских владара Војислава и Бодина, те златном круном њиховом тражи стару ђедовину српске земље зетскога краљевства, а британском сабљом Бега Ивана гони и тамани душмани српског и словенског народа. Данашњи је дан радостан и весео за све поданике Краљевине Црне Горе, јер је на данашњи дан 25. септембра 1841 г. засијало оно српско сунце, које својим сјајем и данас сија на обзору Краљевине Црне Горе. То је сунце 1. августа и нас обасјало златном слободом, коју смо одавно чекали а којој се нијемо баш са-да надали.....“

Послије благодарења чиновништво и грађанство унутило се у овдашњу мјесну команду предвођено облачним управитељем г. Ђ. Зеновићем, командантом мјеста г. пор. Р. Хајдуковићем и предсједником општине Срзентићем, гдје су г. г. обласни управитељ и командант мјеста примали честитке, а послје тога г. управитељ Зеновић пред присутним грађанством и војском подигао је кратку али пуну патриотског осјећања здравицу за дуг живот узвишеног Краља Господара. Иза њега подигао је здравицу командант мјеста г. Хајдуковић. Пред окупљенима држао је говор г. Срзентић предсј. општине, у коме је истакао оно што је осјећао сваки поштени Србин у до сад потлаченој Боци. Сви три говора праћени су од окупљеног народа френетичним усклицима: „Живио Господар“.

Што је особито овдје морало свакога дирнути, то је, да су на честитање дошле и наше врле Срикиње да и оне пожеље дуг и срећан живот витешком Краљу. Иза овога наступило је народно весеље уз пјевање наших лијепих pjesама. У вече је варош била освјетљена, а на пијаци је било пјевање, које је трајало до пола ноћи уз највеће одушевљење присутних.

За вријеме весеља стиже отпоздрав од Њ. Вел. Краља на поднесеној му честитци, као и од команданта Ловћенског Одредца Њ. Кр. Височанства Бригадира Књаза Петра, које је отпоздраве прочитао уз пригодни говор присутни секретар обл. управе г. Јовановић. Читање је попраћено одушевљеним усклицима: Живјели!

Тек послје пола ноћи свијет се развишао. Дај Боже да још дуго година слави-мо овај радосни дан, а нашем љубљеном владару желимо да се остваре Његове жеље на корист и понос милог му народа.

П. В.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Из Дјечијега Сада. Даје се на знање родитељима да ће се уписивање дјецe у „Дјечијем Саду“ Њ. Ц. В. Велике Књагинје Милице Николајевне ове школске 1914-15. године вршити 6. и 7. т. м. од 9—12 сати прије и 2—4 послје подне. 10. истог почињу редовна предавања.

ТЕЛЕГРАМИ

Берлин, 26. септ. (Службено). На истоку војска руска, која се упутила од Ломзе, стигла је до Лика.

Беч, 28. септ. Кореспондент Бироу телеграфишу из Загреба: Шефер и Херцигоња, који су били оптужени за атентат на хрватскога бана барона Скерлеца, осуђени су први на 5 година а други на 8 година затвора.

Лондон, 28. септ. Добјеглици из Анверса причају да је бомбардовање вароши почело око поноћи. Прве гранате су пале на јужни дио вароши. Са једног Цепелина бачене су бомбе на петролејске резервоаре у Хобокену. Резервоари су одмах испражњени.

Будимпешта, 28. септ. Службене Новине објављују наредбу, којом се укида царина при увозу жита, поврћа, брашна и других млинарских производа. Наредба је одмах ступила у живот.

Петроград, 28. септ. Цар се вратио у Царско Село. За свога бо-

рваљења на ратишту примио је у Врховној Команди извјештаје о војскама генерала Руског и Иванова. Посјетио је вароши Ковно и Вилну. Цар је такође обишао рањенике по војним болницама и по болницама црвеног крста.

Петроград, 28. септ. Предсједник републике Поенкаре и Министар Војни Миљеран вратили су се у Бордо. Бомбардовање Анверса продужује се. Тешка њемачка артиљерија нанијела је вароши веома велику штету. И ако је варош у опасности, постоји наде ипак да ће се држати док не стигне помоћ, која је, с обзиром на повољну ситуацију на француском бојишту, вјероватна.

Петроград, 28. септембра. Њемачка војска имала је велике губитке у старјешинама. У сваком пуку погинуло је 5 до 6 официра, које замјењују резервним официрима и добровољцима. Од како су Руси заузели Галицију, у Њемачкој је наступила потпуна оскудица у бензину. Њемачке капиталисте откупиће румунске листове „Минерву“ и „Сеара“.

„Пти Журнал“ доноси да је у њемачком генерал-штабу била једна бурна сједница прије одласка цара Вилема на бојно поље. Цар Вилем је незадовољан наслједниковом командом.

Лондон, 28. септембра. „Дељи Кроникл“ јавља из Петрограда, да су хаубице новог модела које је конструисала фабрика Путилов, учествовале у борбама на Њемену. Ове су хаубице врло великог калибра и веома су покретљиве. Артиљеријски експерти веле, да се ово ново руско оружје потпуно равна са оним топовима, које су Нијемци до сада употребљавали на источно-пруском фронту. С друге стране опет веле Енглези су добили понуду за америчке хаубице. „Дељи Телеграф“ јавља из Њујорка, да ће ове недеље приспјети у Лондон три чувена инжињера да понуде војном министру модел хаубица великог капацитета и које се такође равнају са њемачким великим хаубицама. „Фосове Новине“ доносе вјест из Штокхолма, да пут Черчилов у Анвер има за циљ, да припреми Краља Алберта на пут у Енглеску. Белгијске трупе биће премјештене на коју другу страну ратишта.

Лондон, 28. септембра. Једне амстердамске новине јављају да је Краљ Алберт јутрос напустио Анверс и да је приспио у једно село на граници Холандије.

Берлин, 28. септембра (службено). Смјестиште дирижабла у Диселдорфу погођено је једном бомбом, коју је бацио један непријатељски аероплан. Кров смјестишта и један дирижабл оштећени су.

Рим, 28. септембра. Од неколико дана постоји препирка у министарству војном поводом административних питања. „Агенција Стефани“ јавља, да је синоћ војни министар генерал Бранди послао своју оставку предсједнику министарства.

Букурешт, 27. септембра. Румунски Краљ Карол умро је данас 27. септембра напрасно у 6 и по часова у јутро у Синаји.

Ваљево, 28. септембра. Двадесет шестог септембра ни на једном фронту није се десило ништа значајније.

Париз, 28. септембра. Министар Марине саопштио је данас да је француска флота посјетила острва између Котора и Виса и дошла пред Дубровник и Груж. Аустријске власти утекле су возовима. Флота је могла да сруши варош, али није то учинила позивајући се на пријатељство становника према Француској, већ је само срушила безжичну телеграфију и уништила инструменте за војне потребе. Код куле свјетиље француски контра-

торпиљер заробио је неколико аустријских војника.

Париз, 28. септембра. Белгијска влада пријешла је у Остенде оставивши 50.000 људи у форовима Анверса. Многи Белгијанци пријешли су у Холандију. Околина Анверса поплаћена је да би се спријечило продирање Нјемца који су изгледа пробили прву линију форова.

Беч, 28. септембра. Један њемачки торпиљер ухватио је и заробио јуче у Сјеверном Мору норвешки пароброд „Модинг“, који је био натоварен са 1800 тона енглеског угљена за Русију. „Модинг“ је одведен у Свинеминде.

Париз, 28. септембра. Предсједник Сједињених Држава Вилсон одговорио је цару њемачком на депешу, коју му је цар послао прије мјесец дана, да моли Бога за скоро довршење рата. Онај који га је изазвао, поднијеће посљедице, и одговорност пашће на кривца. Сматра за прерано давати мишљење и резервише свој суд за крај рата.

Париз, 28. септембра. Бечком Корбиру јављају из Париза, да су три члана париског општинског сајета отишли у Бордо да конферирну са министрима о великом финансијском дефициту француске пријестонице услед немања. Варош Париз имала је мјесечне издатке од девет милиона франака и три милиона издатака на помоћ породицама резервиста. Од мјесеца августа приходи од трошарине за производе за исхрану смањили су се за 60 од сто.

Париз, 28. септ. У Аустрији је настала велика оскудица у животним намирницама и пшеници.

Лондон, 28. септ. Канадски контингент стигао је у енглеске воде. Канада је организовала други експедициони кор. Још један доказ о јавној лојалности Британској Царевини у томе је, што је и енглеска колонија у Шангају организовала једну трупу за борбу. Министарство војно примило је ову понуду.

Петроград, 28. септембра. Главни поморски штаб јавља 27. септембра: Поморске њемачке лађе нападоше крстарицу „Адмирал Макаров“ која се била уставила на мору ради пријегледа једне сумњиве барке са заставом холандиком. Подморске лађе бацише неколико торпеда, који срећом промашише циљ не причинивши никакве штете. 28. септ. у 2 сата послје подне подморске лађе поново нападоше на крстарице „Бајан“ и „Палада“, које су вршиле извиђачку службу у Балтијском Мору. И ако су крстарице на вријеме отвориле жестоку артиљеријску ватру, једна подморска лађа је ипак успјела да баци торпеду у правцу „Паладе“, тако да је иста одмах експлодирала и потонула са екипажом.

Ваљево, 29. септ. 26. септембра наше су се трупе у Босни успјешно бориле са непријатељем и том приликом заплјениле неколико митраљеза. И код Биограда непријатељ је тукао слабом артиљеријском ватром град и дунавски кеј. 27. септ. на фронту Зворник—Лозница водиле су се мање борбе у којима су наше трупе имале успјеха. На осталим фронтима није се десило ништа значајније.

Париз, 29. септ. Успјешно непрестано маневрисање француске офанзиве све више отежава положај њемачке војске, која се налази у утврђеним шанчевима. На Ени француска је коњица већ продрила и раскрчила пут лијевоме крилу до саме обале сјеверног мора на белгијској граници. Нјемци су очајним отпором посљедних дана покушавали да зауставе ово продирање и да спријече да француска војска дође у додир са белгијском војском, која се налази у околини Остенде. Проду-

жило се француско продирање и на даље. Вјероватно је да ово крило може пресјећи комуникацију њемачкој војсци, која се налази под Анверсом и армији генерала Клика у Француској. Њемачки коминике од 24. септембра признаје и сам ово, кад вели: „непрестани француски покушаји, да заобиђу наше десно крило, учинили су да проширимо наш борбени фронт до Араса. Источно од Лила наша је коњица наишла на француску“. Из овога се да закључити да Французи успијевају у свом продирању, пошто Нјемци не могу више проширивати свој фронт и одупријети се, јер се обалама не могу приближити због француских и енглеских ратних бродова. Општа ситуација на западу постаје дакле све повољнија по савезнике. Њемачка нема више резерве, да би могла појачати војску која се налази у Белгији и Француској. Ово доказује ова околност. Када се армија генерала Клика посљедње вријеме налазила скоро опколена, појачање које ју је спасло добила је од централног фронта. Међутим Французи располажу знатном резервом. Осим тога енглеске трупе непрестано долазе. Према исказу заробљеника официра и војника у Њемачкој војсци се све више осјећа нетостатак у храни. Баварци се жале да први улазе у ватру. Пруси за то вријеме разграбе храну. Њемачка војска данас махом гладује у својим утврђеним шанчевима, и да је духом знатно клонула доказује велики број заробљеника. Само у току посљедња 2 дана французи су заробили у околини Роаја 1600 људи.

Берлин, 29. септембра. Данас у 11 часова прије подне главни генералштаб је саопштио да је цијела тврђава Анверса заједно са свима утврђењима у њемачким рукама.

Букурешт, 29. септембра. Краљ Карол је умро 27. септембра у 5 и по часова изјугра услед немоћи коју је изазвала склероза артерија. Умро је без болова и говорио је до посљедњег тренутка са Краљицом. У владиној се прокламацији каже: „Румунија је изгубила великог краља Карола, оснивача краљевине, који је пола вијека посвећивао све своје силе добру земље. Само је смрт могла да учини крај његовом неуморном раду који је био сјајан примјер оданости према народу. Својим појимањем дужности и својим врлинама он је исписао у историји један славан лист. Његова храброст на бојном пољу васкрснула је славу његових прадака. Његова мудрост осигурала је постојању организацију и трајно подизање државе. Отаџбина ће му бити вјечно захвална на добротинству. Његова срећна владавина гарантовала је будући напредак. Дјело Краља Карола везало је нераскидно династију за народ. На овај дан туге сви су Румуни окупљени око љубљеног наследника пријестолја, који је увјерен да неће наћи код њих само утјехе у својој болу који дијеле с њиме сви Румуни, него и љубав и повјерење народа а у томе и снагу да испуни велики и тешки задатак који га данас очекује. Задахнут славним осјећањима којим је био испуњен и његов славни стриц, нови Краљ ће наставити дјело извршивања судбине народа“. На прокламацији су потписани сви министри.

Лондон, 28. септ. (Званично). Према информацијама, које су објавили извјесни страни листови и које произлазе очевидно из њемачког извора, губици енглеске морине били би: један линијски убојни брод. У ствари изгубили смо до сада у ратним операцијама шест крстарица (двје заштитне крстарице и 3 старога типа), и једну топовњачу

и због несрећног случаја један линијски убојни брод стар и без вриједности, који је употребљаван за обучавање машиниста, један подморски брод и један трговачки брод наоружан, пет крстарица два наоружана брода као крстарице, један миноносац, један торпиљер и један подморски брод.

Атина, 28. септ. Вијест о смрти Краља Карола произвела је тужан утисак у свима круговима. Влада је примила ту вијест баш за вријеме скупштинске сједнице, и сви су посланици устали у знак жалости. Послије тога је предсједник министарства г. Веницелос у име владе изразио у неколико ријечи најживље жаљење и учешће цијеле земље у тузи за губитком који је задесио пријатељски румунски народ.

Беч, 28. септ. Из Рима јављају, да је данас по подне умро Кардинал државни секретар Ферата.

Из Штохолма јављају да је према једној депеши из Њујорка готово сва флота Сједињених Држава из Тихог Океана отпловила за Филипине. Жива измјена депеша извршена је између кабинета у Вашингтону, Лондону и Токију о заузимању маршалских острва од стране Јапанаца.

Петроград, 29. септембра. (Службено). Јуче се наставиле борбе са истом упорношћу на фронту у Источној Пруској. Њемачке трупе, које су се повлачиле од Лика, бациле су у ваздух мостове. На неколико мјеста између Иванграда и Сандомира отпочете су артиљеријске борбе с непријатељем који се приближио Вистули.

Енглески адмиралитет јавља да су три енглеска аероплана успјешно извршила напад на смјестиште Цепелинових дирижабла у Дислдорфу. Бомбе су пројуриле кроз кров смјестишта уништившиле један Цепелин. Пламен од скоро 150 метара висине могао се посматрати послје експлозије.

Париз, 29. септембра. (Службено). Крвава борба води се у предјелу Роа, гдје смо заробили 1.600 Нјемаца.

Париз, 29. септ. Акција се наставља под повољним погодбама на цијелом нашем фронту. Борба се одржава и поред жестоких напада непријатељских на лијевом крилу. У предјелу између Аабаса, Арманције, Касела борбе кавалерије биле су неодређене због природе земљишта. На сјеверу Оазе имамо стварног напредовања. На неколико мјеста у акционој зони у предјелу Сен Мијел знатно смо напредовали.

Јавља се да је Анверс јуче заузет али не зна се под каквим се погодбама непријатељ докопао ове вароши.

Лондон, 29. септ. Бомбардовање Анверса наставља се из великих опсадних топова. Артиљеријска ватра у главном је управљена на станицу. Један дио вароши је у пламену. Краљ белгијски, који је био у почетку бомбардовања, отишао је у село Заел близу холандске границе. Цепелини, који су летјели изнад изнад вароши, бацили су бомбе на неколико мјеста.

Лондон, 29. септембра. Нјемци су ушли у Анверс у петак. Гарнизон белгијски напустио је утврђења. Овај глас није службено потврђен.

Париз, 29. септембра. Анверс је пао. Њемачке трупе заузеле су варош, која је готово сва уништена тешком артиљеријом.

Петроград, 29. септембра. 50.000 бјегунаца белгијских стигло је у Холандију. Нјемци су поново бомбардовали Ремс, надајући се да ће погодити Поенкареа, који се са својом свитом налазио у варошкој околини. У луки у Тулону су се два торпиљера сударила и потонули су. Послуге су спасене.

Атина, 29. септем. „Ново Вријеме“ вели, да није Радославов одговоран већ народ бугарски због свога пасивног држања према авантуристима из бугарске владе и због луде политике према Русији.

Софија, 29. септембра. Бивши посланик у Атини Хаџи Мишев постављен је за посланика на мјесто Маџарева, који је премјештен у Петроград.

Ниш, 29. септембра. Незадовољан држањем Бугарске према Русији у овим судбоносним данима по Словенство, генерал Ратко Димитријев, бивши бугарски посланик у Петрограду, напустио је не само свој дипломатски положај, већ је иступио и из бугарског поданства. Он се сада бори у редовима руске војске за општу словенску ствар као руски грађанин. Поводом овога поступка генерала Димитријева, бугарска русофилска штампа подигла је повику противу бугарске владе и њеног оваквог држања према Русији.

Петроград, 29. септем. Комитет „Јединство и Напредак“ продава да буну јавно мњење у Цариграду са разним патриотским конференцијама. Из Букурешта се јавља да је скупштина шефова партија мађарских и ческих односно проучавања у Будимпешти нове комбинације о тријализму Угарске, Чешке и Аустрије изјавила да је вољна да положи оружје под условом да задржи Трансилванију, Банат и Фијуму.

Шеф американског Црвеног Крста, који је приспио у Цариград, вели да пошто је њемачка влада објавила рат Русији, то Русија ужива све симпатије Сједињених Држава, које су сад преплавили многобројни агенти њемачки са задатком да окрену јавно мњење на страну Њемачке. Покушај Њемачке да добије новаца у Америци потпуно је пропао. С обзиром на велике губитке у војсци влада је принуђена да поништи све одредбе којима су извјесна лица ослобођена од службе у војсци. Због недостатка у војничкој спреми влада је њемачка наредила да се погинули копају пошто им се најприје скину униформе.

Париз, 29. септембра. Бомба, коју је њемачки аероплан бацио над Богородичином Црквом у Паризу, садржала је запаљиву смјесу од које се запалила таваница цркве.

Новине доносе да пад Анвера не може бити од велике стратегијске важности по Нјемце, јер с обзиром на неутралност Холандије и надмоћност над морем од стране енглеске флоте, белгијска војска задржава своју слободу акције.

Краљевски парови енглески и белгијски приспјели су у Остенде. Лорд Хелден је изјавио, да ће Енглеска прије пропасти, него ли што ће дозволити да Њемачка анектира Белгију и Холандију.

Париз, 30. септембра. „Хавас“ јавља, да је један аероплан њемачки поново летио над Паризом и бацио шест бомба, ранивши неколико лица. Пет француских аероплана отишли су да га гоне. Нова ескадриља аероплана је приправљена да спријечи нове нападе.

Један рањени Белгијанац изјавио је, да су Нјемци заузели само предграђе у Анверу, у коме се два унутрашња појаса још непрестано држе.

Петроград, 30. септембра. Према саопштењу главног поморског штаба, а на основу доцније добијених извјештаја наше су крстарице у нападу 27. и 28. септембра од стране подморских њемачких лађа, потопиле двије.

Петроград, 30. септембра. Јавља се из Париза да су аероплани њемачки причинили велику повреду Богородичиној Цркви. Том приликом бачени су написи: „Узели смо Анвер, доћи ће брзо и на вас ред“.

Јавља се да су Енглези, дубоко дирнути несрећом Белгије, одлучили да се боре до крајности те да освете Белгијанце.

Маркиз Сан Ђулиано је врло болестан.

Приликом операција код Киаочау Јапаници су потопили један њемачки торпиљер. Енглеска крстарица „Кумберланд“ заплијенила је код Камеруна 8 њемачких бродова са угљем.

Огромни губитци у њемачкој војсци принудили су њемачку владу да позове на војну службу све више официре у оставци, као и професоре и учитеље, који су били ослобођени од војничке службе.

Њемачке новине напомињу о опасности која предстоји услед немања памука, петролеја, бакра и олова, а с обзиром на рат у зими.

Несугласице између команданата њемачких и аустријских све су чешће.

Услед комплициране унутрашње политичке ситуације може лако доћи до буне у Аустрији. Државне касе у Аустрији су празне.

Јавља се из Цариграда да су послати њемачки агенти у Мароко да проповиједају свети рат против Француске.

Чеси из Варшаве протестовали су путем штампе против триализма Аустрије, Угарске и Чешке, која би се према вијестима из Будимпеште додала Угарској.

Петроград, 1. октобра. Француско званично саопштење доноси да је влада белгијска одлучила да ће због осигурања свог слободног рада пријећи у Француску. Сви су се министри осим војног укrcали јутрос у Остенди за Хавр, гдје је француска влада предузела све мјере ради њеног смјештања.

Краљ је и даље остао на челу војске.

Бордо, 29. септ, 27. септембар релативно је прошао на миру на већем дијелу фронта. Због магле артиљерија није употребљена. Непријатељ је покушао у четири маха нападе у шумовитом предјелу око Мезе. Извјесне шанчеве, које је непријатељ био отео, отели смо поново ми од њега и све своје позиције задржали. Сва је белгијска војска напустила Анверс пошто је уништила све што је било за храну.

Париз, 29. септ. На лијевој крилу њемачка коњица, која се била докопала извјесних шанчева пријелаза код Лиса, на истоку од Ерабила, одатле је тјерана и 28. у вече повукла се у предио Армантије. Између Араса и Оазе непријатељ стално напада на десну обалу Анкра, али није успио да напредује између Оазе и Ремса. У ноћи између 27. и 28. септ. и дању 27. септ. Апримон је прелазео из руку у руке и напосљетку је остао у нашим рукама. На десном крилу нема ништа да се забиљежи, у главном свуда смо сачували своје позиције.

Париз, 29. септ. Јуче су два њемачка аероплана летили над Паризом. Са њих је бачено 20 бомби, 3 су лица убијена а 14 рањено. Материјална штета је незнатна. Једна бомба пала је на кров цркве Нотрдам, али није експлодирала. Неколико француских аероплана предузели су били да гоне њемачке аероплане.

Лондон, 29. септем. Лорд Халден јавно је рекао, да ће Енглеска прије пропасти но што би допустила анексију Белгије и Холандије од стране Њемачке или слом Француске и пораз Русије.

Париз, 29. септембра. (Службено). Французи су отели једну заставу Нијемцима код Ласињија.

Букурешт, 29. септембра. Данас у три сахата послје подне извршен је свечан пријенос посмртних остатака Краља Карола у Букурешт. Спровод је прошао кроз ва-

рош, идући ка дворцу гдје ће тијело бити изложено до четвртка, кроз редове постројене војске и масу свијета, која се била сакупила. Са много балкона бацано је цвијеће на ковчег, који је био намјештен на лафету једнога топа, који је отет у рату 1877. године. Мртвачки сандук био је покривен румунском заставом, а на челу спровода ишли су ветерани, по том су биле заставе, које су биле у ратовима и заставе свих пукова, за њима виши официри, који су носили краљевску круну која је саграђена од челика оних топсва, који су отети од непријатеља, затим сабља Краља Карола, његови маршалски знаци и декорације. За ковчегом ишли су нови Краљ Фердинанд, књажеви Карол и Никола, министри и дипломатско тијело, великодостојници и трупе букурешког гарнизона. Краљица Јелисавета и Марија стигле су Букурешт.

Ваљево, 30. септ. Прекјучерашњи дан је на свима фронтovima прошао без значајних промјена.

Париз, 30. септ. Службени коминике од 27. ов. мј. гласи: Према добивеним извјештајима из главног стана озбиљно се воде борбе између двије коњице југозападно од Лила. Јака акција се води југоисточно у сјеверно од Араса, а врше се јаки непријатељски напади на висовима око Мезе.

Лондон, 30. септ. Адмиралитет јавља да је поморска енглеска сила у јачини од осам хиљада људи узела учешћа у одбрани Анверса. Она је изгубила за вријеме посљедње недјеље мање од триста људи и послје евакуације вароши повукла се у Остенде. Двије од трију бригада, која се састоји из двије хиљаде људи, спријечена је од Нијемаца и пријешла је на холандску територију, гдје је положила оружје. Повлачење белгиске војске успјешно је извршено под заштитом са утврђења и енглеске потпоре.

Букурешт, 30. септ. Министар Правде Антонеску саставио је протокол о смрти Краља Карола. Исти Министар, пошто је прочитао тестамент краљев, предаће га суду. Тијело Краља Карола биће привремено изложено у замку Пелешу у Синаји, па ће у понедељак бити пренесено у Букурешт и изложено у краљевској палати. Сахрана ће се доијети извршити у Куртеа Аргешу, румунском историском манастиру.

Петроград, 30. септ. Тврди се да је њемачки посланик у Хагу изјавио да ће Њемачка на случај транспорта белгиских и енглеских трупа ријеком Еско, посјести ушће те ријеке. Њемачке књижаре издале су за два мјесеца рата 60 дјела посвећених рату. Свима овим дјелима је циљ, да умире јавно мишљење, да спасу престиж већ компромитованој војној снази Њемачке. Становништво Пруске обузела је паника и бјежи у масама. Штета у народној економији износи већ на стотине милионе. Њемачки план, да се храна увози преко Шведске и Норвешке, неостварљив је. По великим аустријским варошима организована су милиције пошто су њихови гарнизони упућени на бојно поље. Заробљени војници из 79 аустријског пука причају да су 60 војника српске народности стријељани у Новом Саду, што су протестовали противу увреда које је на адресу Србије упутио командант тога пука. Колера се шири у Аустро-Угарској.

„Ријеч“ шишући о смрти Краља Карола, вели: „Треба се поклонити у тишини пред покојником, о коме ће историја сачувати племените успомене.“

Финансиско стање Турске је рђаво. Официри и војници не примају плату.

Јапан спрема нове одреде Црвеног Крста за Русију, Енглеску и Француску.

Рим, 30 септ. Агенција Стефани јавља да је италијански краљ примио оставку Министра Војног Грандија и да је наименовао за Министра Војног генерал-мајора Пуполиа.

Петроград, 30. септ. Шест руских ратних кореспондената и пет страних били су примљени код шефа штаба генералисима, а за тим и код самог генералисима, који им је држао слједећи говор: „Увијек сам вјеровао да штампа у мудрим и достојним рукама може бити од велике користи. Сигуран сам да

ћете ви дати таква саопштења каква требају друштву и да ћете му тако расвијетлити догађаје. Жалим што не могу да вам покажем све што бих хтио у овом тако грандиозном рату, али је апсолутно ћутање о војним тајнама и ратном плану залогом за успјех. Ја ћу вам показати пут, којим ћете сазнати све што интересује цио свијет. Желим вам успјеха и изражавам пуну своју наду, да ћете вашим трудом, као представници друштава, умирити родитеље војника и оне који трпе“. Љубазан дочек Великог Књаза учинио је јак утисак на кореспонденте, који су истог дана отпутовали у Лавов.

Софија, 30. септ. Краљ је због смрти румунског Краља Карола наредио жалост за четрнаест дана.

Школска објава

Упис ученика у Нижој Државној Гимназији у Пљевљима вршиће се 28., 29., 30. и 31. октобра тек. године. Послије овог рока примаће се само ученици, који то задоцњење довољно оправдају.

У први разред гимназије примају се они ученици, којима није мање од 10, ни више од 14 година, који су свршили четири разреда основне школе с добрим успјехом, а који уз то положије пријемни испит из вјеронауке, српског језика и рачуна. Сваки од ових ученика мора собом доијети крштеницу и свједочанство основне школе.

Пријемни испити држаће се одмах послје уписа. Накнадни и поновни испити полагаће се кад то професорски збор одреди.

Број 3822. Из канцеларије Кр. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова, 1. октобра 1914 г., Цетиње.

Школска објава

Упис ученика у Нижој Државној Гимназији у Беранима вршиће се 11., 12., 13. и 14. тек. мјесеца. Послије овог рока примаће се само ученици, који то задоцњење довољно оправдају.

У први разред гимназије примају се они ученици, којима није мање од 10, ни више од 14 година, који су свршили четири разреда основне школе с добрим успјехом, а који уз то положије пријемни испит из вјеронауке, српског језика и рачуна.

Сваки од ових ученика мора собом доијети крштеницу и свједочанство основне школе.

Пријемни испити држаће се одмах послје уписа. Накнадни и поновни испити полагаће се кад то професорски збор одреди.

Број 3822. Из канцеларије Кр. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова, 1. октобра 1914 г., Цетиње.

Јавна благодарност

Приликом смрти нашег драгог и никад непрежаљеног

РАДА Б. ВОЈВОДИЋА

баталионског барјактара

који се послје кратког али тешког боловања пресели у вјечност 29. септембра тек. год., у 25 години свога живота, сматрамо за особиту дужност изјавити најоданију и најдубљу захвалност Њиховим Величанствима Краљу Господару и Краљици Милени на милостивој пажњи за вријеме болести драгог нам покојника и милостиво исказаном саучешћу приликом смрти његове; Њиховим Краљу. Височанствима Књазу Престолонашљеднику и Књазу Мирку на топлој саучешћу; Његовом Краљу. Височанству Књазу Петру на посјети приликом болести покојникове и саучешћу.

Најтоплија и најискренија захвалност Његовом Високопреосвештенству Господину Митрополиту Митрофану на његовом дирљивом саучешћу;

г. г. Министрима и великодостојницима на саучешћу и учествовању при спроводу;

љекарима: г. г. д-ру Станку Матановићу, д-ру Божићу Перасићу, д-ру Стеву Огњеновићу, д-ру Марулисусу и д-ру Гамбреру, који су се трудили, да покојнику олакшају болове и да га отму из чељусти смрти;

г. Марку Савићевићу, који се са покојником на гробу опрости онако дирљивим и лијепим говором;

чиновништву и грађанству оба пола вароши Цетиња, који на глас смрти покојникове дођоше и испратише га до вјечне куће;

пречасном свештенству: г. г. проту Матановићу, попу Дрецуну и ђакону Калуђеровићу, који су чинодјејствовали при опијелу.

Напокон вјечита захвалност сродницима, пријатељима и познаницима, који су за вријеме болести и смрти улагали свој труд и ублаживали нашу тугу, а тако и свима онима, који су нам усмено, телеграфски, или писмено изјавили саучешће, као и онима, који нам ма којим начином указаше своје услуге.

Цетиње, 3. октобра 1914 г.

Ожалошћени

Димитрије Б. Војводић,
са осталом родбином.

(бр. 539, 1,1)